

Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság
Bf.101/2014/7. szám

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Győrött, a 2015. évi szeptember hó 22. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt **vádlott** ellen indult büntető ügyben a Győri Törvényszék 2014. szeptember hó 25. napján kelt B.78/2012/70. számú **ítéletét megváltoztatja**, a vádlott terhére rótt bűncselekményeket 1 rb. felbujtóként elkövetett költségvetési csalás büntettének /Btk.396.§./1/ bekezdés a./pont, /4/ bekezdés a./ pont/ és 1 rb. felbujtóként elkövetett számvitel rendje megsértése büntettének / Btk.403.§./1/ bekezdés b./ pont/ minősíti.

Ezért az első fokú bíróság által meghatározott halmazati büntetést tekinti kiszabottnak.

Az 1 rb. hamis tanúzásra felhívás büntette /Btk.276.§./1/ bekezdés I. fordulat/ miatt emelt vád alóli felmentő rendelkezést hatályon kívül helyezi és az első fokú bíróságot a hamis tanúzásra felhívás büntette miatt indult ügyben új eljárásra utasítja.

Egyebekben az első fokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s :

A Győri Törvényszék Győrött, 2012. július 28., szeptember 27., december 18., 2013. február 28., május 7., július 19-20., szeptember 12., december 5., 2014. február 4., március 20., április 23., május 19., május 29., június 25., szeptember 23., szeptember 25. napján tartott nyilvános, részben folytatólagos tárgyalások alapján, az utóbbi napon hozott B.78/2012/70. számú ítéletével **vádlottat** bűnösnek mondta ki folytatólagos elkövetett költségvetési csalás büntettében (Btk. 396. § (1) bekezdés a.) pont, (4) bekezdés a.) pont) és számvitel rendje megsértésének büntettében (Btk. 403. § (1) bekezdés b.) pont).

Ezért halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre ítélte, a szabadságvesztést börtön fokozatban rendelte végrehajtani. A kiszabott szabadságvesztés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette.

Rendelkezett arról, hogy a büntetés végrehajtásának elrendelése esetén a vádlott legkorábban a büntetés 2/3-ad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Vele szemben 2.522.000 forint értékben vagyonek Kobzást rendelt el.

Az 1 rb. hamis tanúsára felhívás büntette (Btk. 276. § (1) bekezdés I. fordulat) miatt, ellene emelt vád alól felmentette.

Kötelezte az eljárás során felmerült 296.439 forint bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen annak kihirdetésekor, fellebbezést jelentett be az ügyész a vádlott terhére súlyosítás, a hamis tanúzásra felhívás büntetében bűnösség megállapítása és hosszabb tartamú, végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása érdekében.

A vádlott és védője felmentésért fellebbeztek.

A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.307/2014/1-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést módosítva tartotta fenn és indítványozta az elsőfokú ítélet megváltozását olyan módon, hogy a költségvetési csalás büntettét és a számvitel rendje megsértése büntettét a vádlott felbujtóként követte el.

A költségvetési csalás elkövetése tekintetében a folytatólágosság megállapításának mellőzését, mivel valamennyi tényállásszerű cselekmény a törvényi egység körébe tartozik.

A vád tárgyává tett hamis tanúzásra felhívás büntette vonatkozásában indítványozta annak jelen üggtől történő elkülönítését, majd a törvényszék ítéletének a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását.

A joghátrány vonatkozásában indítványozta a bünteteskiszabási körülmények korrekcióját és a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamának súlyosítását, a végrehajtásának elrendelését és közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazását.

Egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

Az átiratban kifejtésre került, hogy a Győri Nyomozó Ügyészség NY.12/2012. számú vádirata vonatkozásában az elsőfokú bíróság a felmentő rendelkezést támadó ügyészi fellebbezés mellett, nem mellőzhette volna a tényállás megállapítását. A vád tárgyává tett hamis tanúzásra való felhívás büntette vonatkozásában a tényállás részbeni megalapozatlansága másodfokon nem orvosolható, azonban az ügyek elkülönítésével a költségvetési csalás büntette és a számvitel rendjének megsértése büntette miatt

folyamatban lévő eljárás érdemben elbírálnak. Ezért indítványozta a jelen eljárástól ennek az ügyrésznek az elkülönítését és e körben a Be. 351.§ (2) bekezdés b.) pontjára figyelemmel, a Be. 376.§ (1) bekezdése és a Be. 373.§ (1) bekezdés III/a.) pontja alapján a hatályon kívül helyező döntés meghozatalát.

Egyetértett a vádhatóság azzal, hogy a hatályos Büntető Törvényt alkalmazta az elsőfokú bíróság, ami a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó szabályaira tekintettel, az ügyész álláspont szerint is összességében kedvezőbb elbírálást eredményez. Osztotta továbbá a védelem álláspontját abban, hogy **1. tanú** tanúvallomása bizonyítékként az ügyben nem használható fel, emiatt ki kell rekeszteni a bizonyítási eszközök köréből.

Az elkövetői alakzatot érintően a vádhatóság álláspontja szerint, a vádbeli időszakban a társaság tevékenységét ténylegesen a vádlott irányította, **1. tanú** volt a cég üzletvezetője, az ő kötelezettségét képezte az Áfa bevallások elkészítése vagy elkészíttetése és beadása. A számvitel rendje vonatkozásában pedig valóban nem képezte a vádlott feladatát a számviteli kötelezettségek teljesítése. **1. tanú** a vádlott instrukciói alapján járt el anélkül, hogy a befogadott számlák valódiságáról meggyőződött volna. Ily módon a tényállás alapján a vádlott nem tette, hanem felbujtója a különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás és a számvitel rendje megsértése büntettek elkövetésének.

A védő a 6. sorszámú beadványában elsődlegesen felmentésért tartotta a fellebbezést és azt kiterjesztette hatályon kívül helyezés érdekében is.

Az elsőfokú eljárásban elhangzott védelmi érvekkel azonosan támadta védelem büntetőjogi felelősségének bizonyítottságát és a bűnösségére levont jogi következtetés helytállóságát.

Kitért a fellebbviteli főügyészség indítványára is, e körben egyetértett a fellebbviteli főügyészséggel abban, hogy törvényességi akadálya van **1. tanú** tanúvallomása felhasználásának.

Ezen felül tényállási és jogi oldalról támadta a fellebbviteli főügyészség indítványát a felbujtói részesség megállapíthatósága tekintetében.

Végül soron másodlagosan - mivel álláspontja szerint az indítványozott részesi elkövetői magatartásra nem folytatott az elsőfokú bíróság bizonyítást és tényállás sem lett megállapítva - a széles körben lefolytatandó bizonyításra figyelemmel, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és új eljárás elrendelését indítványozta.

Beadványához csatolta a vádlott munkaképességének csökkenésére vonatkozó határozatokat.

Az ítéletábrla nyilvános ülésén a fellebbviteli főügyészség képviselője az átiratban írtakat fenntartotta.

Kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet 16. oldalán kifejtett indokolás, miszerint bizonyossággal nem jelenthető ki, hogy a vádlott hamis tartalmú vallomás megtételére akarta volna **2. tanút** rábírni, nem tekinthető tényállásnak, legalább a beszélgetés helyét, idejét és annak lényegét az ítéletben rögzíteni kellett volna. Ez másodfokon nem pótolható, ezért a felmentő rendelkezés vonatkozásában hatályon kívül kell az elsőfokú ítéletet helyezni. Ezt az ügyet viszont tárgyánál fogva az alapeljárástól el kell különíteni azért, mert a hamis tanúzásra rábírás elbírálását az alapügy befejezésének meg kell előznie, mindaddig ugyanis nem lehet megállapítani, hogy a vádiratban írtak megállják-e a helyüket. Az átiratban írtak alapján is szükségesnek tartotta a két ügy elkülönítését, mert e vádpont tekintetében a tényállás hiánya másodfokon ki nem küszöbölhető megalapozatlanságot jelent.

Kitért arra is, hogy a vádlott védekezése megdőlt, a hamis számlákkal érintett cégekkel kapcsolatban a tanúk vallomása alapján megállapítható, hogy valós teljesítés a számlák mögött nem volt, erről a vádlott tudott, hisz csak papíron volt alkalmazott, ténylegesen vezette a társaságot, amelynek tevékenységéért ő felelt.

A büntetéskiszabási körülmények köréből indítványozta a folytatólágosság mellőzését, míg a vádlott javára enyhítő tényezőként figyelembe venni a megromlott egészségi állapotát. Erre és az időmúlásra figyelemmel sem tartotta indokoltnak a nagy mérvű eltérést az irányadó, kettőtől tizenegy évig terjedő halmazati büntetési tételkeret középértékétől.

A védő perbeszédében az írásban kifejtett érvelését fenntartva, lényegében bizonyíték hiányos felmentésért tartotta elsődlegesen a fellebbezést azzal, hogy védence nem lehet tettese a költségvetési csalás büntettének és a számvitel rendje megsértés büntettének, ebben egyetértett a fellebbviteli főügyészség álláspontjával.

Kifejtette, hogy a váddal érintett cég mindig ÁFA befizető volt, ott tűnt el az ÁFA, ahol nem adtak számlát, vagy az ügynöknél. Ha nem került valós számla a könyvelésbe, az ügynöknél, vagy a termelőnél jelentkezhetett az ÁFA-ból származó haszon. A hamis számlák beállítása védencének nem állt érdekében, amennyiben tudott volna a számlák hamisságáról, a NAV-nál nem mutatja be. A milliárdos forgalom mellett nem volt ideje valamennyi számla ellenőrzésére.

Az ügylet teljesedésbe ment, az ügynökök által vásárolt termények eladásra kerültek, a váddal érintett számlák kiállítója hamis adat, de a mennyiségek helytállóak. Elképzelhetőnek tartotta azt is, hogy az ügynök kapott hamis számlákat.

Álláspontja szerint nem bizonyított az ügyben, hogy **1. tanú** szándékosan adót csalt és védence vonatkozásában fel sem merült, milyen magatartással bírta volna rá erre. Ha **1. tanú** nem ismerte fel, hogy a számlák hamisak, akkor nem követett el olyan szándékos bűncselekményt, amelyhez védence részesi magatartása kapcsolódhat.

1. tanú a kora miatt képes volt ellátni ügyvezetői feladatát, ezt igazolja, hogy két banki hitelszerződést is aláírt 2007-ben a banki tisztviselők előtt, akiknek a szellemi

képességeit illetően nem voltak kétségeik. Nem vitatott az sem, hogy minden adóbevallást ő írt alá, és a vádlott feleségével végezték a pénzügyi átutalásokat.

A felbujtói többletmagatartásnak konkrétan kell lennie, ez a bizonyítás során fel sem merült. Így a felbujtói büntetőjogi felelősség elfogadása esetén ez széleskörű bizonyítást igényelne, milyen magatartással bírta rá védence **1. tanút** a szándékos adócsalásra, bizonyítani kellene álláspontja szerint azt is, hogy **1. tanú** szándékosan adót csalt. Ha védence felbujtói bűnössége fennállhat, kérte másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a bíróság számára megjelölni, hogy milyen bizonyítékok alapján merülhet ez fel.

A nyilvános ülésen védence egészségi állapotára vonatkozóan becsatolt okiratokkal összefüggésben a személyi körülmények konzekvenciájára nem tett nyilatkozatot.

A vádlott felszólalásában kifejtette, hogy milyen körülményeket nem vett az elsőfokú bíróság a döntésénél figyelembe. Kitért a csatolt okiratokkal igazolt jelenlegi egészségi állapotára. Az életkörülményeivel kapcsolatban elmondta, hogy az adóvizsgálat következményeként tevékenysége a szakmában ellehetetlenült, 2012-ben gyomorműtéten esett át, jövedelemmel nem rendelkezik, felesége jövedelméből élnek, ami havi 90-100.000.-forint. Egy tanuló gyermeke eltartásáról gondoskodnak, a nagyobbik gyermeküket anyagilag támogatják. A gy.-i lakásuk helyett kisebb ingatlant vásároltak, újabb céget alapítottak, a felesége a cégen keresztül üzletkötői tevékenységet folytat.

Az ítélet tábla a Győri Törvényszék ítéletét a Be. 348. § (1) bekezdés szerint teljeskörűen, az azt megelőző eljárással együtt bírálta felül, a Be. 362. §-án alapulóan nyilvános ülésen, amely kiterjedt az eljárási szabályok megtartásának, a tényállás megalapozottságának vizsgálatára, valamint a fő és a járulékos kérdésekben hozott döntésekre.

Mindennek eredményeként a fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

A fellebbviteli főügyészség indítványa - a büntetés súlyosítását és a hamis tanúzásra felhívás büntettére vonatkozó eljárás elkülönítést célzó indítványok kivételével - alapos.

Az iratanyag alapján elsődlegesen azt vizsgálta, hogy történt-e olyan eljárásjogi mulasztás, ami az érdemi felülbírálatnak akadálya vagy olyan szintű szabályszegés, ami kihatással volt az érdemi döntésre.

E körben megállapította, hogy elsőfokú bíróság az általa minden irányba kiterjedően felvett bizonyítás során szabályszegés nélkül folytatta le az eljárást, a vádat képviselő ügyész és a védelmi oldalról tett előterjesztésekkel érdemben foglalkozott.

A foganatosított eljárási cselekményeknél nem sérültek a védelmi jogok, a tárgyalás folytonosságára vonatkozóan is teljesültek az eljárási szabályok, az érdekelték valamennyi rendelkezésre álló bizonyítékkal szembesülhettek. A nyomozó hatóság megelőzően elvégzett felderítő munkája - **1. tanú** tanúvallomásának beszerzésén kívül - szintén megfelel a törvényességi követelményeknek.

E körben helytállóan hivatkozott a fellebbviteli főügyészség és a védő arra, hogy néhai **1. tanú**nak a nyomozás során - 2010. február 23. napján a lakásán felvett - jegyzőkönyvbe foglalt vallomása a kihallgatás törvényes garanciájának hiányában, nem illeszthető be a bizonyítékok sorába és ezért az elsőfokú bíróság bizonyítékként nem értékelhette volna.

A tanúvallomás problémáját észlelte az elsőfokú bíróság, **1. tanú** tanukénti kihallgatásának körülményeire a tanúvallomást felvevő nyomozókat tárgyaláson kihallgatta. A nyilatkozatukból és a 2011. január 11. napjára szóló „idézés gyanúsított részére” elnevezésű kézbesített idézés, a tanú meghallgatásáról készült jegyzőkönyv adataiból megállapítható, hogy **1. tanú** tanukénti kihallgatása idején a nyomozó hatóság **vádlottat** az ügy gyanúsítottjának tekintette, hisz előtte már gyanúsítottként megidéztek. Az eredetileg ismeretlen tettes ellen elrendelt nyomozás **vádlottat** érintette. Amikor tehát a kihallgatás során felmerült a neve és a rokoni viszonya a tanúval, a nyomozók kötelesek lettek volna figyelmeztetni a tanút arra, hogy vallomástételének akadálya van. Ezeket a hibákat az elsőfokú bíróság meg is indokolta, de idézési problémának tekintette és **vádlott** tényleges gyanúsítotti kihallgatásának időpontjához kötötte a tanú vallomástételének akadályát. Így néhai **1. tanú** vallomásáról a nyomozás során készült jegyzőkönyvet felolvasással a tárgyalás anyagává tette, holott a tanú nem lett volna köteles vallomása felvételekor a körülményeket feltárni hozzátartozójára vonatkozóan.

Mivel a Be. 85.§ (2) bekezdésében írtaknak megfelelően, erre a figyelmeztetése nem történt meg, az ítéletábra a nyomozati iratok 1673-1679. oldalán lefűzött jegyzőkönyvi anyagban rögzített tanúvallomást a bizonyítékok köréből a Be. 78. § (4) bekezdésében írtak alapján mellőzte. A bizonyítékértékelésből ezen kívül más bizonyítékot kirekeszteni nem kellett, a felülbírálat az egyéb értékelt bizonyítékokra kiterjedhetett.

Az elsőfokú bíróság bár az értékelésébe beemelte, **1. tanú** vallomásából meghatározó tényeket nem állapított meg. A költségvetési csalás és a számvitel rendjének megsértése vonatkozásában kellő részletességgel megindokolta, hogy bizonyítékértékelő tevékenységének eredményeként ténymegállapításait mely további bizonyítékokra alapozta. E tanúvallomás kirekesztése tehát nem teremtett bizonyítatlan helyzetet, enélkül sem vált az általa megállapított tényállás

megalapozatlanná, az érdemi felülbírálatot - a költségvetési csalás és a számvitel rendjének megsértése bűncselekmények tekintetében - nem akadályozta.

A vád tárgyává tett hamis tanúzásra felhívás büntette vonatkozásában azonban a lefolytatott bizonyítást eredménye nem jelentkezik az elsőfokú bíróság ítéletében. A tárgyaláson meghallgatott felvételek anyagát, a vádlott védekezést tartalmazó nyilatkozatát bizonyítékként vette számba, de nem végezte el valamennyi bizonyíték perrendszerű értékelését, nem adta indokát, hogy mely bizonyítékot miért nem fogadott el, és miért fogadta el a vádlott védekezését, történeti tényállást nem állapított meg, ezáltal nem leellenőrizhető a bizonyítékok mérlegelésének helytállósága, a felmentéshez vezető döntésének ténybeli megalapozottsága és ez a hiányosság másodfokon nem korrigálható.

A Győri Nyomozó Ügyészség Ny.12/2012. számú vádiratában - már az alapügy bírósági szakaszában - emelt vádat a helyi bíróság előtt **vádlottal** szemben, hamis tanúzásra felhívás büntette miatt. A törvényszék a hozzá áttett ügyet egyesítette az előtte folyamatban lévő alapügyhöz. Az ügyész 2013. szeptember 12-én tartott tárgyaláson / B.87/2012/43. számú jegyzőkönyv 23. oldal / a vád tárgyává tett tényeket az eredeti vád keretei között kiegészítette. Eszerint a vádlott nemcsak arra akarta rábírní **2. tanút**, hogy hamisan vallja, a terményvásárlásokhoz kapcsolódó elszámolásokat **1. tanúval** intézte, hanem arra is, hogy a hamis számlákon feltüntetett cégek részéről **3. tanúval** tartott kapcsolatot, illetve hamisan vallja, hogy **3. tanú** emberei az értékesítésről később állították ki és küldték el a számlákat, mint az áru átadás és kifizetés időpontja.

Az elsőfokú bíróság ezen vád tárgyává tett cselekmény bizonyítottságára -vagyis megtörténtek-e vagy sem a vádban körülírt magatartások - annyiban tért ki az ítélet tizenhatodik oldalán kifejtett indoklásában, miszerint bár igazoltnak látta, hogy **vádlott** meghatározott tartalmú vallomás tételére akarta **2. tanút** rábírní, de álláspontja szerint eredménytelen volt a hamis tanúzásra rábírní. A jogi álláspontja szerint a vádlott büntetőjogilag nem felelős, mert **1. tanú** szerepe az adócsalás és egyéb bűncselekmény tekintetében tisztázatlan, ez pedig nem teszi lehetővé ítéleti bizonyossággal annak megállapítását, hogy hamis tanúzásra akarta a vádlott **2. tanút** rábírní.

A fenti okfejtéséből arra lehet következtetni, hogy amit tényállásként a bizonyítékok alapján megállapítana, az eltér a vádirati tényállástól. Viszont **1. tanú** szerepére történő hivatkozás nem elégséges módja az ítéleti tényállás pótlásának. Nem lett volna mellőzhető annak megállapítása, hogy **vádlott** hol, mikor, milyen tartalmú vallomás tételére akarta **2. tanút** rábírní, abból milyen következtetéseket lehet levonni.

Mindennek hiányában a lefolytatott bizonyítás során megvizsgált bizonyítékok a vádlott védekezésével nem vethetők egybe, történeti tényállás hiányában nem vizsgálhatta az ítélőtábla a jogkövetkeztetés helyességét sem, hisz az csak az irányadóként elfogadott tényállás alapján lenne megállapítható.

A tényállás elhagyására a Be. 259.§ (1) bekezdése csak fellebbezés hiányában ad felmentő rendelkezés esetén törvényes lehetőséget. Az ügyészi fellebbezés támadta a felmentő rendelkezést, erre figyelemmel, a történeti tényállás rögzítésének elmulasztása és az indokolási kötelezettség nem teljesítése olyan jogsértés, ami folytán **vádlott** felmentésére vonatkozó rendelkezés tekintetében az elsőfokú ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

Ezért az ítélőtábla a Be, 376.§ (1) bekezdése szerinti megalapozatlanság és a Be. 373. § (1) bekezdés III/a.) pontjában fogalt feltétlen hatályon kívül helyezési okból, az elsőfokú ítéletnek ezt részét hatályon kívül helyezte és a törvényszéket a hamis tanúzásra felhívás büntettének vádja miatt indult ügyben, új eljárásra utasította.

Az ügykezelési elkülönítést illetően a fellebbviteli főügyészség indítványának viszont nem adott helyt az ítélőtábla, mert ebben az esetben, az elsőfokú eljárásban egyesítéssel, ugyanabban az eljárásban elbírált ügyben a felmentésre vonatkozó ítéletre részre fellebbezési szakban, másik felülbírálatot kellene elvégeznie és különálló döntés születne.

Osztotta viszont a fellebbviteli főügyészség álláspontját abban, hogy az ilyen jellegű bűncselekményben az alapügy jogerős befejezése előtt nem lehetett alapos döntést hozni, mert ha a költségvetési csalás büntetében a vádlottal szemben az alapügy felmentéssel zárulna, a hamis tanúzásra történt felhívás eredményes megvalósulása kétséges, ezért azt valójában előzetes kérdésnek kell tekinteni, emiatt az eljárást már a nyomozó ügyészség is felfüggeszthette volna.

Az vádlott terhére rótt költségvetési csalás büntette és a számvitel rendje megsértésének büntette tekintetében az elsőfokú bíróság indokolásában teljes körűen sorra vette a bizonyítási eljárásban megvizsgált bizonyítékokat, releváns ténymegállapításai az ügyben feltárt bizonyítékoknak megfelelnek, ítéletében elfogadható értékelést adott arról, hogy a vádlott védekezésével szemben mely bizonyítékokat miért fogadott el a tényállás megállapításakor.

A megállapított történeti tényállás nem mutat iratellenességet, téves ténybeli következtetést, egyoldalú mérlegelést vagy logikátlanságot, kellően megindokolt, tartalmazza a vádlott büntetőjogi felelősségének megítélése szempontjából lényeges tényeket és körülményeket.

A törvényes vád - amelyet az ügyész a lefolytatott bizonyítás eredményéhez képest csak a tények tekintetében módosított, a jogi konzekvenciák az eredeti vádhoz képest nem szélesedtek - kijelölte az ügyben a bizonyítás irányát. Ehhez képest a nagy terjedelemben, számos irányból lefolytatott bizonyításról megállapítható, hogy egy részük nem bírt relevanciával, mert nem szorosan a vádhoz tartozott. A vádhatóság ugyanis más adónem, a társasági adó irányában vádat nem terjesztett elő, a betéti társaság kereskedelmi tevékenységét pedig csak abban az irányban volt indokolt bizonyítani, amit a vádirati tényállás a vád keretei között kijelölt.

Az elsőfokú bíróság a védelmi oldalról csatolt magánszakértői véleményt elkészítő Junkerné dr. Szűcs Zsuzsannát szakértőként nem vonta be az ügybe, de az eljárásrendben szokatlan módon tanúként meghallgatta. A tanúvallomását nem, azonban a több beadványban megfogalmazott magánszakértői véleményét okirati bizonyítékként vette figyelembe az eljárási szabályoknak megfelelően. A tárgyalás részévé tett, okirati bizonyítékként vizsgált magánszakértői vélemény a védelmi nyilatkozatoknak megfelelő irányban, a kirendelt igazságügyi könyvszakértői véleménnyel kapcsolatban annak tartalmi hiányosságait kifogásolta.

Paluscsák Zsuzsanna igazságügyi adó és könyvszakértő az alapszakvéleményét már a nyomozás során és a tárgyalásokon felmerült újabb adatok ismeretében többször is módosította, végkövetkeztetéseit 2014. június 25-én tartott tárgyaláson - a magánszakértő álláspontjára is kitérve - szóban egyértelműsítette, majd összefoglaló végkövetkeztetéseit 68. sorszám alatt írásban beterjesztette. Az ügyben kirendelt igazságügyi szakértő elfogadva a hivatkozott minőségi felárat, a könyvelésben szereplő adatokat, a Sz.T. Zrt. 2006-os évre visszanyúló elszámolásait, korrigálta a vitás tételeket. Minderre figyelemmel a vádhatóság is módosította a vádat, miszerint nem voltak érték alatti beszerzések.

A szakértő véleményét a forgalmi adó és a számviteli kötelezettségek vonatkozásában az alapszakvéleményben tett megállapításaival egyezően fenntartotta.

A módosított szakértői bizonyítás eredménye tehát a vád tárgyává tett cselekmény vonatkozásában nem bír relevanciával, mivel az újabb adatok az általános forgalmi adóhiánynak az eljárás kezdetétől megállapított összegét nem érintették.

A könyvszakértő véleménye aggálytalanul alátámasztja, hogy 2007. évben, a vádbeli időszakban az E.C. Bt. a befizetendő általános forgalmi adóját 85.945.000.-forinttal csökkentette, továbbá a cég 166.000.-forint jogosulatlan követelést vitt tovább a 430.556.408.-forintos nettó beszerzés után kiállított tizenöt hamis számla felhasználásával. Azt is megállapította a szakértő, hogy a társaság könyvelési anyagában ezeken kívül még le nem könyvelt olyan számlák is voltak, amelyeket az adóbevallásoknál nem vettek figyelembe, hozzájuk nem köthetők tényleges gazdasági események.

Az elsőfokú bíróság indokolása ehhez az általános forgalmi adónemben jelentkező hiányhoz kapcsolódik, a bizonyítékokból származó letisztult következtetéseit nyomon lehet követni, vagyis milyen tényrt fogadott vagy vetett el a bizonyítékértékelés során.

Számvitelileg a gazdasági, pénzügyi műveleteket az elkönyvelt számlák, a könyvelő cég alkalmazottainak tanúvallomása, a szakértői vélemény leigazolja. Az adórevízió anyagával összeolvasva alátámasztják, hogy az adóbevallásnál felhasznált bizonylatok közül tizenöt számla volt hamis.

Alátámasztják azt is, hogy a leltározás hiánya, a könyvelési anyagban lefűzött és hamis számlák hibahatása folytán, a számvitel rendje sérült.

2. tanú az eljárás során következetesen vallotta, hogy a váddal érintett cégektől nem vásárolt árut. A fiktív számlák kiállítójaként feltüntetett cégek részéről kihallgatott tanúk vallomása azt igazolta, hogy vagy nem álltak az **E.C. Bt.**-vel, illetve annak ügynökeivel kapcsolatban, illetve ha ismerték is a vádlottat, az adott ügyletet nem kötötték meg. A számlák olyan számlatömbökből származnak, amelyek vásárlását megelőzi a kiállított számla dátuma, illetőleg olyan cég vásárolta, akit ekkor már töröltek a cégnyilvántartásból, vagy felszámolás alatt állt.

2. tanú és **4. tanú** egyezően nyilatkoztak, hogy közvetítő ügynökként dolgoztak a cég részére, az adott termény felvásárlásával kapcsolatos lényegi kérdésekben - mennyiség, minőség, ár, rakodási hely, fizetés módja kérdésében - a vádlottal egyeztettek.

A cégben kültag, **5. tanú** vallomása szerint a vádlott intézte a cégalapítást, annak működésében nem vett részt, a tagságot a vádlott kérésére vállalta, **1. tanú** társaságban betöltött szerepét nem ismerte. A vádlott feleségének és a könyvelést végző iroda részéről kihallgatott két tanúnak a vallomása alapján megállapítható, hogy a vádlott és felesége állt a könyvelőirodával kapcsolatban, nem is találkoztak néhai **1. tanú**val.

A betéti társaságtól vásárló cégek képviselői szintén a vádlottal álltak üzleti kapcsolatban.

Mindezekből a személyi, okirati bizonyítékokból, szakértői véleményből jutott el az elsőfokú bíróság helytállóan arra a megállapításra, hogy elhelyezték a cég nyilvántartásában a hamis számlákat, a betéti társaság Áfa-bevallása megtörtént, **1. tanú** aláírása ezeken szerepel. A gazdasági társaságot nem a beltag, hanem a vádlott vezette, irányította az abban történt eseményeket, minden ügyben érintett személy vele állt kapcsolatban, a szakmán belül csak őt ismerték úgy, mint vezetőt, következésképpen a tudta nélkül nem kerülhetett a könyvelésbe semmilyen nyilvántartási anyag.

A vádlott védekezése szerint csak alkalmazottként dolgozott, a pénzügyeket néhai **1. tanú** irányította, a hamis számlák bekerüléséről a könyvelési anyagba, a nagy forgalom mellett nem tudhatott. Számtalan más körülményre a vádlott nyilatkozatai leigazoltak, de a bizonyítási anyagban arra nézve nincs semmilyen adat, hogy **1. tanú** az adóbevallások benyújtásakor levonásba helyezett - akár valós - számlák adatai mögött lévő bármelyik gazdasági szereplőt ismerte. Ami relevanciával bír a felülbírálat során a vádlott védekezéséből az a körülmény, hogy általában a tisztességes működés volt a cégre jellemző. A védekezés gerincét képezte az is, hogy a hamis számlák részben **2. tanútól** származnak. **2. tanú** vallomásában mindvégig következetesen tagadta a vádlott megtévesztését, a számlákkal kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy a vádlott akarta rábeszélni olyan vallomás megtételére, miszerint néhai **3. tanún** keresztül jutott a hamis számlákhoz.

Kétségtelen, hogy a tizenöt darab hamis számlából néhány darabot **2. tanú** fax készülékéről küldtek a cég részére, de bizonyíthatóan a számlák kiállítóiként feltüntetett cégek nem álltak **2. tanúval** vagy **3. tanún** keresztül az E.C. Bt. kapcsolatban, a hamis számlák beszerzésének körülményei nem voltak tisztázhatók. Amennyiben **2. tanút** a nem valós gazdasági eseményeket tartalmazó számlák beszerzését illetően bűncselekmény elkövetésével meggyanúsítják egy külön büntetőeljárásban, ami olyan marasztaló eredménnyel zárul, hogy megtévesztette a vádlottat, az ítéleti megállapítások rendkívüli jogorvoslati eljárásban, perújítással korrigálhatók.

A jelen ügy bizonyítási anyagából azonban nem tárható fel ilyen adat.

Az értékelt bizonyítékokat összevetve egymással, ezek abba az egy irányba mutatnak, hogy a betéti társaságban beltag **1. tanú** vezető tisztségviselői kötelezettségeit csak olyan módon gyakorolta, hogy a céges iratokat a szükséges alkalmakkor - banki műveletek, adóbevallás, éves beszámoló - aláírta, a társaság tényleges gazdasági tevékenységében azonban tevőlegesen nem vett részt, arról érdemi információval nem rendelkezett. A betéti társaság napi működését **vádlott** irányította, ehhez adminisztrációs segítséget nyújtott a felesége, de a szakmán belül csak őt ismerték úgy, mint cégvezetőt.

Minderre nézve az elsőfokú bíróságnak a bizonyítékokkal kapcsolatban elvégzett mérlegelését és a végkövetkeztetéseit kellett fogadni.

A tényállás megalapozottsága folytán, mivel bizonyítás felvételét az ítélőtábla nem tartotta szükségesnek, az elsőfokú bíróságétól eltérő tényállást a bizonyítékokat felülmérlegelve, nem állapíthatott meg.

A vádlott és védője az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét támadták, amely azonban tényállás megalapozottsága mellett a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethetett. A védőnek az elsőfokú ítélet nagymértvű bizonyítást igénylő hiányossága miatti, hatályon kívül helyezésre irányuló indítványát sem osztotta az ítélőtábla.

Mivel a történeti tényállás - a hatályon kívül helyezett része kivételével - megalapozott, a Be. 351. § (1) bekezdése értelmében a felülbírálat során is irányadó volt, határozatát az ítéletábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította.

A Be. 352. § (1) bekezdés a.) pontja alkalmazásával a nyilvános ülésen csatolt és ismertetett iratok alapján a vádlott személyi körülményeire vonatkozó részét egészítette ki csupán az ítéletábla azzal, hogy a vádlott egészségi állapota megromlott, munkaképességének csökkenése 42%-os, jövedelemmel nem rendelkezik, felesége havi 90-100.000.-forintos jövedelméből élnek.

Az elsőfokú bíróság a tényállás alapján helyesen vont le következtetést a vádlott bűnösségére, és a cselekmények minősítése a tettesi elkövetés kivételével megfelel az anyagi jog szabályainak.

Az irányadónak elfogadott tényállás alapján, a vádlott felmentésére a terhére rótt bűncselekmények alól, nem kerülhetett sor.

A bűncselekmény elbírálásánál helytállóan került sor a 2012. évi C. törvény (az új Btk.) alkalmazására, mivel a feltételes szabadságra bocsátás megváltozott szabályai egyértelműen kedvezőbb elbírálást jelentenek a vádlott számára az elkövetéskor hatályos büntető jogszabályénál.

A fellebbviteli főügyészség és a védő álláspontjával egyetértett az ítéletábla abban, hogy az adócsalás és a számvitel rendjének megsértése bűncselekményeknek közvetlen tettese a vádlott nem lehet, ezeket a bűncselekményeket tettesként csak a társaság üzletvezetője követhette volna el.

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 21.§ (2) bekezdése előírja, hogy a betéti társaság ügyvezetését a vezető tisztségviselő látja el, a 22. §-ának (3) bekezdése szerint a vezető tisztségviselői feladat csak személyesen látható el, képviseletnek nincs helye. A Gt. 29.§ (1) bekezdése szerint a gazdasági társaság törvényes képviseletét az ügyvezetéssel megbízott vezető tisztségviselők látják el, ők képviselhetik a társaságot harmadik személyekkel szemben a bíróságok, illetve más hatóságok előtt.

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 7. § (2) bekezdése alapján jogi személyt az adóhatóság előtt a rá vonatkozó szabályok szerint képviseleti joggal rendelkező személy képviselheti. A cégtörvény szabályai szerint a céget a cégvezető jegyzi.

A jogszabályok tehát előírják, hogy az adóhatóság irányába az járhat el, aki adott betéti társaság üzletvezetője, és a vezető tisztségviselő feladata a számviteli törvényben előírt kötelezettségek teljesítése is. Az E.C. Bt. vezető tisztségviselője **1. tanú** volt, míg a vádlott a társaság alkalmazottja, ezért a társaságot nem jegyezhetette, képviselétével az adójogi viszonyokban nem járt el.

1. tanú a nyomozás ideje alatt elhalálozott, szerepe ebben az eljárási helyzetben nem volt kibontható. Viszont bizonyítottan nem volt rá visszavezethető, hogy a fiktív ügyletekről kiállított számlákat felhasználva, egyedül tudva azok hamis voltáról, az adóhatóságot ő ejtette tévedésbe. Ha az iratok tartalma alapján mindez megállapítható lenne, akkor fel kellene a vádlottat menteni, mert ebben az esetben büntetőjogilag értékelhető felelősségi konstrukciót valóban nem lehet telepíteni rá figyelemmel arra, hogy a fiktív ügyletekről kiállított számlákkal az adóhatóságot nem ő ejtette tévedésbe és nem volt jogi kötelezettsége a tényekre vonatkozó nyilatkozattétel.

Amennyiben **1. tanú** vonatkozásában nincs kizáró ok, hogy felismerje a tényeket, innentől kezdve, ha a vádlott beszélte rá, hogy az adóbevallást hamis számlák alapján tegye meg, a vádlott magatartása lehetővé tette az adóhatóság tévedésbe ejtését, így közvetett tettesi vagy tettestársi lenne az elkövetői viszony közöttük.

1. tanú irányából a tényállási oldal eredményesen nem volt támadható, a vádlott a védekezését - miszerint semmiről nem tudott - nem lehet elfogadni, így a felmentésének nem lehet helye.

Az elfogadott tényállás alapján okszerűen arra lehet következtetni, hogy a valótlan tartalmú adóbevalláshoz - amit **1. tanú** aláírt - vádlott legalizálta a cég továbbértékesítéseivel azonos mennyiségben, a beszerzési források mintegy negyven százalékát a hamis számlákkal. A gazdasági tevékenység során kiállított bizonylatok mögött nem volt valóságos áruforgalom, amit a vádlottnak, mint a gazdasági tevékenység irányítójának ilyen mennyiségű beszerzési volumen mellett tudnia kellett. Tisztában volt vele, hogy a bizonylatok nem a tényleges vételt tükrözték, azok tartalma az eladók adataira nézve valótlan, és felhasználásával a betéti társaság adófizetési kötelezettségei csökkennek.

A számvitel rendje megsértésénél a szakértő aggálytalan véleményt adott abban a kérdésben, hogy meghatározóan a hamis számlák miatt nem volt áttekinthető a cég vagyoni helyzete, utóbbi cselekménynek az elkövetése a megvalósult költségvetési csalásból következik.

A költségvetési csalást tettesként az valósítja meg, aki az adókötelezettség szempontjából jelentős tényre vonatkozó valótlan tartalmú nyilatkozatot - bevallást - tesz az adóhatóságnak, vagyis ezt a bűncselekményt tettesként az követheti el, akit az adóhatóság felé bevallási kötelezettség terhel. A bűncselekményt elkövetői minőségben a vádlott sem tettesként, sem pedig társtettesként, illetőleg közvetett

tettesként nem valósította meg, viszont felbujtóként elkövette. A bevallási kötelezettség szabálytalan teljesítésére bírta rá a társaság gazdasági tevékenységében részt nem vevő, arról érdemi információval nem rendelkező **1. tanút**.

Ugyanez irányadó ez a terhére megállapított számvitel rendje megsértésének büntette vonatkozásában is, a felbujtói felelősségét lehet megállapítani amiatt, hogy az üzleti könyvekbe valótlan adatok kerültek és a számviteli törvényben előírt leltár nem készült.

A jogalanyiség vonatkozásában tehát tévedett az elsőfokú bíróság. A jogi indokolásból a tizennegyedik oldal harmadik bekezdésben írtakat mellőzte az ítéletábra, mert a tényállás alapjául nem az került elfogadásra, hogy a tíz darab hamis számlát **2. tanú** küldte meg a vádlott részére, az itt felállított hipotézis nem eredményezheti a csak szándékosan elkövethető költségvetési csalásban történő bűnösség megállapítását és az azzal szorosan összefüggő, számvitel rendjének megsértésében való bűnösség megállapítását.

A jogalanyiságot az adótörvény szabályozza, a vádlott nem volt abban a helyzetben, hogy adócsalás jogalanya legyen és tettesként a számvitel rendjéért sem felel. Mivel a tényállási alapja megvan, felel mindkét bűncselekmény elkövetéséért, de felbujtóként a Btk.14.§ (1) bekezdése szerint.

Minderre figyelemmel, a terhére rótt bűncselekmények elkövetői alakzatát az ítéletábra megváltoztatta.

Az elsőfokú bíróság az adóbevétel csökkenését helytállóan, a havi bevallási időszakokban elvont forgalmi adók egybeszámított összegére figyelemmel állapította meg, ennek alapján minősítette a cselekményt. Azonban a folytatólagos elkövetés nem róható a vádlott terhére, mivel valamennyi büntetendő cselekménye a költségvetési csalás törvényi egységébe tartozik, ezért az ítéletábra a folytatólagos elkövetés megállapítását e büntett minősítéséből mellőzte.

A büntetés kiszabásánál az enyhítő és súlyosító körülményeket az elsőfokú bíróság helyesen vette számba és értékelte, azok annyiban szorulnak korrekcióra, hogy a folytatólagos elkövetést az ítéletábra a súlyosító körülmények köréből mellőzte.

A súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezésnek és a fellebbviteli főügyészség indítványának nem adott helyt.

Nem tévedett a fellebbviteli főügyészség, amikor arra hivatkozott, hogy a halmazati büntetésül kiszabható büntetési tételkeretre figyelemmel, annak középértékétől jelentős az eltérés, de ha nem törvénysértő az első fokon kiszabott szabadságvesztés

tartalma, a Be. 371.§ (2) bekezdésében írtakra figyelemmel, kismértékben azt nem lehet megváltoztatni.

A jelen ügyben nemcsak a büntetési tételkeret középértékét kellett a szabadságvesztés büntetés kiszabásánál irányadónak tekinteni, hanem a törvényben írt kereteken belül, a büntetéskiszabás szempontjait is, így a cselekmények tárgyi súlyát, a vádlott személyének társadalomra veszélyességét, a feltárt bűnösségi körülményeket. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy az enyhítő körülmények túlsúlyban vannak és a vádlottnál jelentkező személyi oldal sem, így a vádlott elnehezült magánélete, családja anyagi helyzete, hogy az elhúzódt büntetőeljárás megviselte, az egészségi állapota megromlott.

Kétségtelen, hogy a megvalósult költségvetési csalás tárgyi súlya jelentős, de további szempont az is a tetтарыos büntetés kiszabásánál, hogy a különösen nagy vagyoni hátrány okozó minősítéshez megkívánt ötvenmilliótól ötszázmillióig terjedő elkövetési értékhatár alsó határán van a költségvetési csalás elkövetése.

A betéti társaság nagy volumenű forgalma mellett, nem a rendszeres haszonszerzési célzat motiválta a vádlottat, a jelen ügyben terhére rótt cselekményeken kívül, általában a tisztességesen működtette a céget.

Mindezeket a szempontokat összevetve egymással és az egyéniesítés követelményét alapul véve kellett kiszabni a büntetést vele szemben. Ezek az értékelt körülmények nem adnak törvényes lehetőséget a kiszabott szabadságvesztés nagyobb mérvű súlyosításra és együtt eredményezik, hogy a törvényi minimumban kiszabott szabadságvesztés tartamát az ítéltábla a felülbírálat során ne változtassa meg.

A személyi körülményeket tekintve, az elsőfokú bíróság helyesen döntött, amikor az elbírálas idején még büntetlen, megromlott egészségi állapotú vádlottal szemben úgy ítélt meg, hogy a büntetés célja tényleges szabadságelvonás nélkül is elérhető.

Az ítéltábla sem tartotta indokoltnak a vádlott elnehezült életkörülményei, személyének kisebb fokú társadalomra veszélyessége, a javára figyelembe vett enyhítő körülmények mellett, a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelését, reményt látott arra, hogy a törvényi maximumban meghatározott próbaidő eredményesen telik el, az alkalmazott joghátrány visszatartja őt attól, hogy a jövőben bűncselekményt kövessen el.

A vádlottal szemben a vagyonekobbzást az elsőfokú bíróság törvényesen alkalmazta, mivel az irányadó tényállás szerint az adóhatóság a betéti társaságot jogerős határozattal kötelezte az adócsalással okozott adóhiány megfizetésére, ennélfogva a vagyonekobbzást a jelen büntetőeljárásban fennmaradó részre kellett elrendelni.

A fentiekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta a Be. 372.§ (1) bekezdése alapján, egyéb rendelkezéseit a Be. 371.§ (1) bekezdés szerint helybenhagyta.

A hatályon kívül helyezett ítélet rész tekintetében rámutat az ítélet tábla, hogy a hamis tanúzásra felhívás büntetvére vonatkozóan a tárgyalási szaktól kezdődően kell lefolytatni az új eljárást. A megismételt eljárásban a Be. 21. § (3) bekezdés c.) pontja alapján, az elsőfokú bíróság másik tanácsának kell eljárni.

A tárgyaláson a törvényes figyelmeztetéseket követően ismételt ki kell hallgatni a vádlottat és **2. tanúként**. Amennyiben vallomást tesznek, eljűk kell tárni a hangfelvétel anyagát, majd részletesen nyilatkoztatni őket az elhangzottakra. Az ellentétes nyilatkozatokat szembesítéssel kell tisztázni. A lefolytatott bizonyítás alapján meghozott határozatban rögzíteni kell a bizonyítékértékelést a rendelkezés alapjául szolgáló tényállást és a jogi indokolást.

Győr, 2015. évi szeptember hó 22. napján

Dr.Kovács Tamás sk.
a tanács elnöke

Dr. Miklós Mária sk.
a tanács tagja, előadó

Dr.Takácsné dr.Helyes Klára sk.
a tanács tagja

Záradék:

Ez az ítélet és a Győri Törvényszék 2014. szeptember hó 25. napján kelt B.78/2012/70. számú ítéletének megváltoztatással - illetőleg hatályon kívül helyezéssel - nem érintett része a mai napon jogerőre emelkedett és a felfüggesztett szabadságvesztés kivételével végrehajtható.

Győr, 2015. évi szeptember hó 22. napján

. Kovács Tamás sk.
a tanács elnöke

a kiadmány hitelélül kiadó